

Vergaderjaar 2021–2022

21 501-34

Raad voor Onderwijs, Jeugd, Cultuur en Sport

Nr. 372

**BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID,
WELZIJN EN SPORT**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 25 januari 2022

Hierbij stuur ik u, mede namens de Minister voor Langdurige Zorg en Sport, het verslag van de Onderwijs-, Jeugd-, Cultuur- en Sportraad (OJCS-Raad) voor de onderdelen Jeugd en Sport, die op 29 en 30 november 2021 hebben plaatsgevonden in Brussel, onder het Sloveense voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
M. van Ooijen

VERSLAG OJCS RAAD – JEUGD & SPORT

Jeugd – Maandag 29 november

Voor de Jeugdraad stonden de volgende onderwerpen geagendeerd:

- Raadsresolutie over de uitkomsten van de 8^e cyclus van de EU Jongerendialoog
- Raadsconclusies over de implementatie van de EU Jongerenstrategie 2019–2021
- Raadsresolutie over het EU Jongerenstrategie Werkplan 2022–2024
- Raadsconclusies over het beschermen en creëren van maatschappelijke ruimten voor jongeren die zinvolle jongerenparticipatie mogelijk maken
- Beleidsdebat: het beschermen en creëren van maatschappelijke ruimten voor jongeren die zinvolle jongerenparticipatie mogelijk maken

Daarnaast heeft de vicevoorzitter van het European Youth Forum (EYF) een terugkoppeling gegeven van het EU Jeugdombij; het Sloveens voorzitterschap presenteerde de resultaten van de vragenlijst over de impact van COVID-19 op jongeren; en het aankomend Frans voorzitterschap heeft haar jeugdprioriteiten aangekondigd.

Raadsconclusies en Raadsresoluties

Alle geagendeerde Raadsconclusies en Raadsconclusies zijn zonder interventies van de lidstaten aangenomen. Voor de Raadsresolutie over het EU Jongerenstrategie Werkplan 2022–2024 en de Raadsconclusies over het beschermen en creëren van maatschappelijke ruimten voor jongeren die zinvolle jongerenparticipatie mogelijk maken geldt dat er een verklaring van een gebruikelijke lidstaat aan de notulen is toegevoegd over hun interpretatie van «gender» en «gendergelijkheid».

Beleidsdebat: het beschermen en creëren van maatschappelijke ruimten voor jongeren die zinvolle jongerenparticipatie mogelijk maken

Voorzitterschap

Het Sloveens Voorzitterschap had onderzoeker Tomaz Dezelan uitgenodigd om het thema van het debat toe te lichten. Hij geeft aan dat maatschappelijke ruimten voor jongeren onder druk staan, onder meer door de pandemie en financieringskeuzes. Maatschappelijke ruimten zijn essentieel voor jongeren, omdat ze een plek bieden waar jongeren veilig samen kunnen komen en zich vrij kunnen uiten. Sociale innovatie komt vaak voort uit dit soort maatschappelijke ruimten voor jongeren.

Europese Commissie

Eurocommissaris Gabriel benadrukte het belang van maatschappelijke ruimten als instrument voor sociale innovatie en participatie van jongeren. Het uitgangspunt van de EU-jeugdstrategie en programma's als Erasmus+ en het Solidariteitskorps is om jongeren te stimuleren deel te nemen aan het democratische proces. Daarnaast dragen verschillende EU-initiatieven bij aan het vergroten van digitale vaardigheden van jongeren. Gabriel kondigde aan dat er een Raadsaanbeveling voorbereid wordt over het aanmoedigen van onderwijs over digitale vaardigheden op scholen.

Daarnaast benoemde de Commissaris het EU-jeugdportal, de EU-jongerendialoog en de Erasmus+ mobiele applicatie als belangrijke instrumenten.

Interventies lidstaten

Veel lidstaten benoemden het belang van meer jongerenparticipatie en aandacht voor jongeren tijdens en na de pandemie. Het Jaar van de Jeugd werd veelvuldig aangestipt als een welkom initiatief dat bijdraagt aan deze doelen. Lidstaten uitten hun zorgen over een afname van maatschappelijke ruimten voor jongeren. Daarnaast werd het gebrek aan fysieke maatschappelijke ruimten vanwege de pandemie genoemd. Nederland heeft ingebracht dat het belangrijk is om meer onderzoek te doen naar de afname van maatschappelijke ruimten voor jongeren in de EU, om zo meer inzicht te krijgen in dit probleem.

Meerdere lidstaten benoemden digitalisering als belangrijke ontwikkeling die zowel kansen als gevaren met zich meebrengt. Er werd benadrukt dat jongeren onderwezen moeten worden in digitale vaardigheden, met name in het herkennen van desinformatie. Ook moeten (digitale) maatschappelijke ruimten inclusief en toegankelijk zijn voor alle jongeren.

Tijdens het debat vertelden veel lidstaten over nationale initiatieven die zijn gericht op het bevorderen van de betrokkenheid van jongeren en het vergroten van de digitale vaardigheden van jongeren. Enkele initiatieven die gedeeld werden zijn jeugdwerk, nationale jeugdstrategieën ontwikkeld met jongerenorganisaties, het aanpassen van curricula met digitale vaardigheden, en toegankelijkheid van digitale middelen in publieke ruimtes.

Nederland onderstreepte het belang van participatie van jongeren met verschillende achtergronden in Europese programma's zoals Erasmus+ en het Solidariteitscorps, en het Europese Jaar van de Jeugd. Daarnaast gaf Nederland aan maatschappelijke ruimten voor jongeren te ontwikkelen en te versterken met het programma Democratie & Jeugd. Jongeren nemen actief deel aan dit programma en er zijn verschillende initiatieven opgezet om jeugdparticipatie te vergroten op nationaal en lokaal niveau. Op lokaal niveau is jeugdwerk bijvoorbeeld waardevol gebleken voor jongeren tijdens de pandemie.

Terugkoppeling jeugdontbijt

De vicevoorzitter van het European Youth Forum (EYF) gaf een terugkoppeling van het ontbijt met jongerenvertegenwoordigers, de Europese Commissie, en het volgende trio voorzitterschap (Frankrijk, Tsjechië, Zweden) voor de Raad van de Europese Unie. Tijdens het ontbijt is gesproken over een «holistische» aanpak van jeugdbeleid, waarbij beleid binnen de EU ook vanuit jongerenperspectief bekeken wordt. Jongeren willen structureel betrokken worden. Klimaatbeleid werd specifiek genoemd als belangrijk aandachtspunt. Ook ging het over de inclusie van jongeren met beperkingen, jongeren met een migratieachtergrond, en jongeren uit dunbevolkte regio's.

De Europese Commissie gaf aan dat de EU-jeugdcoördinator wordt ingezet om jonge mensen meer te betrekken bij EU-programma's, zoals Horizon Europe, het Bauhaus initiatief, en de Education for Climate Coalition.

Sloveens Voorzitterschap: Vragenlijst over impact van COVID-19 op jongeren

Het Sloveens Voorzitterschap presenteerde de resultaten van de meest recente vragenlijst over de impact van COVID-19 op jongeren in de EU. In de meeste lidstaten konden jeugdorganisaties fysiek bij elkaar komen en was er mobiliteit van jongeren via de programma's Erasmus+ en het Solidariteitscorps. Het voorzitterschap wees er echter op dat de resultaten niet meer representatief zijn, omdat er sinds de uitvraag twee weken eerder door lidstaten nieuwe COVID-19 maatregelen zijn genomen.

Werkprogramma van het aankomend Franse voorzitterschap

Frankrijk vertelde kort over de prioriteiten van hun voorzitterschap op jeugdterrein. Zij zullen aandacht besteden aan duurzame ontwikkeling (jeugdgoal 10) en inclusieve maatschappij (jeugdgoal 3). Het motto van de 9e cyclus van de EU-jongerendialoog wordt «Samen aan de Slag voor een Duurzaam en Inclusief Europa» (*Engaging Together for a Sustainable and Inclusive Europe*). Daarnaast zullen de Fransen zich tijdens het Europese Jaar van de Jeugd bezighouden met de mobiliteit van jonge vrijwilligers en nieuwe vormen van jeugdparticipatie in Europa. De EU-jeugdconferentie zal van 24 tot en met 26 januari plaatsvinden, gevolgd door een informele Jeugd- en Onderwijsraad op 27 januari over klimaat en de leefomgeving van jongeren. Verder organiseert het Franse voorzitterschap op 14 en 15 maart een ministeriële conferentie over de mentale gezondheid van kwetsbare jongeren.

SPORT – Dinsdag 30 november

Voor de Sportraad stonden de volgende onderwerpen geagendeerd:

- Raadsconclusies over levenslange fysieke activiteit
- Raadsresolutie over kenmerken van een Europees Model voor Sport
- Beleidsdebat over duale carrières van atleten

Daarnaast heeft Portugal een terugkoppeling gegeven van de bijeenkomsten van het World Anti Doping Agency (WADA) Executive Comité en Stichtingsbestuur; het Sloveens voorzitterschap presenteerde de resultaten van het platform over de impact van COVID-19 op de sportsector; een lidstaat deelde een statement over transparantie en democratie in internationale sportfederaties; en het aankomend Frans voorzitterschap heeft haar sportprioriteiten aangekondigd.

Raadsconclusies over levenslange fysieke activiteit

Eurocommissaris Gabriel uitte zich positief over de *Raadsconclusies over levenslange fysieke activiteit* en benadrukte het belang van het monitoren en promoten hiervan. In dat kader noemde ze ook de rol van Erasmus+, Horizon Europe, het Europees Solidariteitscorps, en de campagne HealthyLifestyle4All. Daarnaast blikt Gabriel kort terug op de uitreiking van de Beactive awards op 29-11-21 en gaf aan dat er een categorie wordt toegevoegd: de BeActive across generations award.

De raadsconclusies werden zonder interventies aangenomen. Er is een verklaring van een gebruikelijke lidstaat toegevoegd aan de notulen over hun interpretatie van «gender».

Raadsresolutie over kenmerken van een Europees Model voor Sport

Eurocommissaris Gabriel reageerde positief op deze Raadsresolutie. Ze benadrukte de gezamenlijke Europese waarden in sport en noemde uitdagingen voor de sportsector als gevolg van commercialisering en

globalisering. Ze gaf ook aan dat deze Raadsresolutie onderdeel van een nog verder te voeren discussie is. Gabriel refereerde hierbij naar een studie die de Europese Commissie laat uitvoeren over (een) Europees Model(en) voor Sport, die naar verwachting in maart 2022 gepubliceerd wordt.

De raadsresolutie werd zonder interventies aangenomen. Er zijn verklaringen van de gebruikelijke twee lidstaten toegevoegd aan de notulen over hun interpretatie van «gender equality» en «gender».

Beleidsdebat over duale carrières van atleten

Voorzitterschap en de Europese Commissie

Het Sloveens Voorzitterschap had voormalig Sloveens olympisch sporter en nu Nationale ombudsman voor rechten voor topsporters, Rozle Prezelj, uitgenodigd om het debat te openen. Hij gaf een toelichting op zijn eigen duale carrière en de overstap van een topsportcarrière naar een andere loopbaan.

Eurocommissaris Gabriel benadrukte het belang van dit onderwerp en haalde de EU Guidelines for Athletes» Dual Careers uit 2013 aan.

Interventies lidstaten

Alle lidstaten, waaronder Nederland, erkenden ook het belang van dit onderwerp en onderstreepten vaak het recht van topsporters om een sportcarrière te kunnen combineren met onderwijs of werk. Twee lidstaten benadrukten dat juist topsporters unieke vaardigheden hebben om in een andere carrière in te zetten. Ook benadrukten enkele lidstaten dat ondersteuning voor topsporters om een duale carrière mogelijk te maken ook van belang is voor de mentale gezondheid van sporters.

Verschillende lidstaten haalden best practices aan. Flexibel onderwijs of individuele op maat gemaakte lesprogramma's werden vaak genoemd, evenals studiebeurzen voor topsporters. Hier zien enkele lidstaten ook kansen via digitaal onderwijs. Sommige lidstaten hebben ook aparte scholen voor topsporters met ondersteuning door coaches, psychologen en studieadviseurs die gespecialiseerd zijn in het ondersteunen van topsporters. Tevens hebben sommige lidstaten faciliteiten voor topsporters om sport te combineren met onderwijs of werk in wetgeving vastgelegd. Topsporters krijgen in dat geval bijvoorbeeld een bijzondere status of topsport wordt erkent als volwaardig beroep. Nederland noemde in het kader van best practices het programma TeamNL@Work en legde uit hoe dit programma op allerlei manieren duale carrières voor topsporters faciliteert en ondersteunt.

Veel lidstaten haalden de EU Guidelines for Athletes» Dual Careers uit 2013 aan en gaven aan dit als startpunt of inspiratie te hebben gebruikt om aan dit onderwerp te werken. Lidstaten moedigden de Europese Commissie vooral aan om, ter opvolging dit debat, het uitwisselen van best practices te blijven stimuleren, mogelijk via een digitaal platform waar lidstaten ervaringen en voorbeelden kunnen delen. Nederland noemde in dit kader ook het bijwerken van de EU Guidelines for Athletes» Dual Careers uit 2013, onder meer op basis van dit beleidsdebat. Een enkele lidstaat benadrukte daarbij dat sport een nationale competentie is en de EU niet veel verder dan dat kan gaan. Ook haalden enkele lidstaten de mogelijkheden onder Erasmus+ en het Europees Solidariteitscorps aan. Hierbij noemde een lidstaat ter illustratie een nationaal project gericht op de mentale gezondheid van topsporters dat steun heeft ontvangen uit Erasmus+.

Terugkoppeling Bijeenkomsten WADA Executive Committee en Stichtingsbestuur op 24–25 november

Portugal, in zijn hoedanigheid als EU-vertegenwoordiger in het stichtingsbestuur van de WADA (World Anti Doping Agency), ging in op de bijeenkomsten van de Executive Committee en het Stichtingsbestuur van de WADA op 24–25 november 2021. Portugal gaf onder meer aan dat in mei 2022 een werkgroep verder zal kijken naar een hervorming in de governance van de WADA. Hongarije volgt Portugal op als EU-vertegenwoordiger in het stichtingsbestuur van de WADA.

Terugkoppeling resultaten platform impact COVID-19 op de sportsector

Het Sloveens Voorzitterschap gaf een korte terugkoppeling van de resultaten van het platform waar lidstaten informatie uit hebben gewisseld over de impact van de pandemie op de sportsector. Deze resultaten zijn beschikbaar voor inzage op datzelfde platform.

Statement Transparantie en democratie in internationale sportfederaties

Enkele lidstaten lichtten een gezamenlijk statement toe over meer transparantie en democratie in internationale sportfederaties. De lidstaten werden uitgenodigd dit uiterlijk 7 december mede te ondertekenen. Nederland alsook 8 andere landen steunden terplekke deze verklaring en benadrukten de maatschappelijke waarde van topsport. Twee lidstaten maakten nog een studievoorbehoud, omdat vlak voor de Sportraad een nieuwe versie met enkele aanpassingen werd rondgestuurd.

Werkprogramma van het aankomend Franse voorzitterschap

Frankrijk lichtte de sportprioriteiten onder haar aankomend Voorzitterschap toe. De prioriteiten waar Frankrijk mee aan de slag gaat zijn de rol van sport in de verschillende fases van de ontwikkeling van kinderen (onder meer sociaal en fysiek) en de bijdrage van sport aan de duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties. Op 3–4 maart 2022 is daarover in Straatsburg een conferentie.